

Meglátogat mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft, félfévre 6 frt, évszámra 3 ft o. é.

Szerkesztői szállás: helys-tordautca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorát 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-ször 5 kr. s egyeztetési beiktatás után 30 kr. helyegjé. — Hirdetéseket felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjen László könyvkereskedésében. Pesten: Zeister M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent

Nyiteltéri cikkek:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez címzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

A valódi önkormányzatot

mi föltételezi? mi biztosítja?

(Ss.) E cikk címében föltett kérdésekre a régi megyei intézmény egyik tüzes védője, Mocsáry, a municipális élet terén baloldali kapacitás felel meg. A gyakorlat iskolájából kikerült tekintély sorait át- és ismét átvastuk, az azokban elmondottakat minden oldalról meghányva, megfontoltuk — s még is úgy találjuk, hogy tévedés van a dologban.

(M.) e heves véru publicista a Deákpartot teszi felelőssé a megyék mikénti szervezéseért, mert hát a kiküldöttségekben is övék a „roppant” többség; s lesz-e az új törvényhatóságokban „valóságos önkormányzat” ezt abból fogja megítélni: a mint nagy avagy kis fizetéseket állapítottak meg a megyei főbb tisztviselők számára, az első esetben a Deákpart célja „apailag gondoskodni hűembereiről,” mert a valódi önkormányzat föltétele, biztosítéka a főbb tisztviselők kis fizetéseiben található fel első sorban.

(M.) Ellenőri cikkének (291 sz.) ezen hatalmas conclusiója, mely ily gyarló alapon és okoskodással azzal vádolja a parlamenti többséget, hogy az alkotmányos szabadságok biztosítékait, milyen lesz az új törvényhatóság szervezete — pártzölökra óhajta kizsákmányolni — nemcsak az egyszerű logika nyakát tekeri ki, hanem az alaptalan vádaskodás fulánkját is jóeleve kiölti.

Midőn 1860-ban egy diploma nyújtott fel-lénk az absolutismus tatóngó résein át, csakhamar megtermettek az újra szervezkedés tervei. Egyik az alkotmányosság postulatumaként azt is emlegette, hogy már most legalább három évig ingyen kellene szolgálni a magyar államot; a megyében adassék 25—50 ft egy szolgabírónak — et sic porro.

Ezt csak azért idéztük, hogy láthassa M. ur, miszerint javaslata nem is eredeti, sőt már egy évtized előtt tul volt lícitálva az ál-szabadelvűség jávára. Bocsánat, de mi így fogjuk fel a kérdést. Ha M. ur maga is elismeri, hogy a megyei föltételek viselhetősége főqualificatók: **becsületesség és szakképesség**, ugyan miéle helyes okból zárna el ily egyéneket attól, hogy képességeik teljével, lelkek egész erejéből szolgálhassák törvényhatóságukat, polgártársaik érdekeit, meglevén náluk a „jó itélőtehetség, tapasztalás és erély”? — talán csak azért, mert kis fizetéseikért a szolgálatot fel nem vállalhatnák, bár hogyan is hívna fel őket erre a választók bizalma?

Azt mondja M. ur maga, hogy szívesen látja a megyei hivatalokban az illetékesekkel ideig-óráig vagy egészen felhagyó, független állású ügyvédet, haszonbérlet, kereskedőt” stb. t. i. olyanokat, kik már eleget szereztek s így csekély fizetésért szolgálhatnának; mert hát M. ur meggyőződése szerint „a megyei felsőbb tisztségekből nem kellene ke-

nyérkeresetet formálni, nobile officiumnak kellene annak maradni jövőre is, melyet visel az ember a köző iránt részvéttől, becsvágyból, s azon törekvésből, hogy jól menjenek a megyének ügyei, melyek, ha rosszul mennek, megsínli minden egyes és édes mindnyájunk.”

Igaz, úgy van, a megye, a község s az egyének ügyeinek jól kell menni, ez lesz a valódi önkormányzat; de ezt az M. ur által mutatott uton elérni nem lehet.

Két urnak nem lehet szolgálni, ez ősrégi tapasztalat. Maga M. ur elismeri ezt akkor, midőn az esetleg megyei hivatalra concurálhatók közt az üzletüket felhagyókat sorolja elő; ugyan miért akarná tehát más rangúak és foglalkozásúknál a megyei hivatal csak accessoriumnak tekintetni? mert am annak tekint, midőn így szól: „én csak akkora fizetést adnék a tisztviselőknek, mi annyira mennyire kárpótlást adna saját magán ügye körül tett mulasztásaiért.” Vagy talán ebben nincs contradictio, mivel az imént idézték a 4-ik kikezdésben állanak, az üzlet felhagyása pedig a 8-ik kikezdésben hangsúlyoztatik s „a régi alispánok unokáit”-tól az üzlet felhagyását követelni sem lehet, mivel nincs nekik efféle, s belőlük telnek ki a „nélkülözhetlen egyének”? A facit az, hogy M. ur más mértéket alkalmaz „a régi alispánok unokáit”-ra, s más az egyéb rangúakra. Ez bizony nem részrehajlandóság, még kevésbé liberalismus, legkevésbé democratia.

A megyei főbb és alsó tisztségek viselését mi sem óhajjuk egvedárba adatni senki fiának; szívesen látunk mindenkit a maga helyén, ha mindjárt nemcsak az alispánok, hanem épen az örökös főispánok unokái is; de azt sem óhajtuk, hogy a kis fizetésekkal kizárassanak a megyei érdekek szolgálhatóságától azokat, kik bírnak jó itélőtehetséggel, erélyvel; a kik érdeklődnek a közügyek iránt, szívóken hordják polgártársalk javát, s ezeknek akarnak szolgálni teljes erőből; mi nem óhajtanók ezeket elzárva látni attól, hogy megyéjöknek, honfitársaiknak használhassanak, jól szolgálhassanak, csak azért, mert lehet kevesebb bennök a „becsvágy” s üzletök sem volt olyan, melyben megvagyonosodva azzal „ideig óráig, vagy egészen” felhagyhattak volna.

Igen de azt mondja M. ur: ne legyen a megyei föltisztviselőség „kenyerkereset,” hanem „nobile officium.” Hja! uram, tudnánk mi beszélni erről az ősi „nobile officiumról” a megtestesült igazságérzetről, milyen itt-ott még most is diszlik, adoralátik; hanem ne bolygassuk a multat — nyugodjék nobiliter.

Magyei föltisztviselő nem legyen „kenyerkereset” Miféle hang ez a szabadelvű balok táborából? Talán bizony szegényen lenne az a megyére, ha be-

körül, s tovább is egymást érik a mellszobrok: jobbfelel a királyi palota, melynek termei nagyon látogatottak kivált vasárnap — sok idegen lepi meg — főként a Nagy Frigyesre emlékeztető sok dologért. Az ő szobái változatosan maradtak: tentafoltos íróasztala, könyvszekrénye francia művekkel, kis zongorája, kalapja, székei, szemernyője, egy pár csizmája — stb mind nagyon érdekesek az ide vándorlókra nézve. A szék és kanapé selyem szöveteit csaknem mind leszakgatták részint az ő kedvenc kutyái, részint később az erkelevadászok, köztök I. Napoleon is, a ki még mint consul az íróasztal tentás selyméből jó darabot kivágott, s azt magával vitte. Van itt egy szoba, melyben a király meghitt barátaival szokat volt néha enni: két ajtóval a a hálószobától elzárva, közepén egy szerény kerek asztal, melynek közepéből egy darab kerekész lebecsátható a földszintre a konyhába, ott rátették az ételeket, a király vagy valamelyik barátja megmozdította a gépezetet, s az élelem azonnal fenn volt előttök; a használt tányérokat s egyebet hasonlóan az asztal lábánál levő tekenőbe tették, azon lement az egész. megmosva újra feljött, — s így a király kifogott a szolgáló-személyzetten, mikor komoly beszélni valója volt, akkor az ő segítségök nélkül evett, s nem hallhatták a nagy és titkos dolgokat. A Lustgarten másik végénél áll a „Garnisonskirche”, melyben a szószék alatt nyugszik N. Frigyes, mellette atyja I. Frigyes Vilmos. E templom tornya meglehetősen magas, teteje egy kis kupola, mely mintegy másfél vagy két öles négy oszlopon nyugszik; ez oszlopok között szabad helyen 15—20—30 kisebb-nagyobb harangoeska sorjában kellő beosztással, s a mindjárt kissé alább levő toronyóra minden fél és egész órában nagyszerű melodiókat játszik e harangokon. Oh mint szeretném sokáig, sokáig hallgatni e hangfutatókat, melyek a zúgó szél szárnyain most elhalnak, majd erősebben hangzanak fel! Innen most sétáljunk ki jobbra egy szép utca-sétátérre az ugynevezett Sanssouci-ba. A mint a brandenburgi kapun kilépünk, újra valami szépet látunk: egy nagy kömedenczét, benne áll háttal egymásnak négy ércz női alak, a fejökön egy keszű tekenőt tartva, melyben egy gyermek áll és kis eszűvel 2—3 öl magasra ugratja a vizet; a nők mellett levő négy kigyófőből ha-

csületes, legképzettebb, de netalán szegény fiai azzal keresnek meg **kenyeröket**, hogy a közbizalom által reájok ruházott megyei föltisztviselőket jó fizetésért vinnék, s ezért szolgálnák őket emberül?

Szolgálni és ismét szolgálni! De hát a nobile officium?! Requiescat. Nem a mai kornak való. Ha a porosz nagy Frigyes az állam első szolgájának nevezhette magát, — ha a nagy O'Connell az ir nemzeti mozgalom nagy vezére czernyi fontokat fogadott el e szegény néptől saját személyére nézve kárpótlásul ügyvédségo jövedelmének feladásáért; ha szép fizetés mellett szolgálják a nemzet ügyét az országházban: legkisebb compromissió sem fog hárulni a megyei főbb tisztviselőkre, ha ezek a megyei nép érdekeit jó fizetésért szolgálják, ha t. i. arravalók, s megválasztatnak.

Mi tehát nemcsak a kisebb, de a nagyobb megyei tisztviselőnek is akkora fizetést óhajtunk adatni, hogy ezért az illető egészen a megye érdekeinek szentelhesse képességeit, buzgalmat — s ha van, reádásul becsvágyát is; mert a közigazgatás gyökeres javítását félemberekkel nem érjük el, ha mindjárt azok mindnyájan al- vagy főispáni unokák sorából is kerülnek ki. Hanem azután ha jól fizetettek, legyenek nappalaki-éjjeleik a megye népeé; a közügyek és nem a repczetermelés vagy földmívelés képezze gondjaik főtárgyát; ha így ezek léleköl nek feketnek és feküsznek el-vállalt honfui köteleimnek — pedig ezt így kívánja a korszerű közigazgatás, a vasutak és táviradók korában, — akkor, de csak akkor az officiumot ők teendik nemcsak magukra nézve nobilitás, hanem, a mi a legfőbb, **áldásosság** a megye közügyeire, **hasznosság** egyes polgártársakra nézve, s idővel neveiket is beirhatják a megye aranykönyvébe: polgártársaik közszeretetébe, tiszteletébe — jó emlékébe.

A valódi önkormányzatot nem félemberek és kifizetések, hanem becsület, képes, buzgó hazafiak **egész**, a bennök bizó nép által jól dotált, kitartó, mindnyájunkra hasznos munkája, föltételezi, s csak is ez biztosíthatja.

A kómáli szőlők érdekében.*

Kolozsvárnak egyik legkedvesebb szőlőhegye a kómal. A Fellegvár és Hidelve között fekvő, ugyszólva a város belterületéhez tartozik. A kilátás csaknem minden pontjáról svép, festői. Alatta terül el közvetlenül a város az a része, mely az indóháznak a Nadas mellett történt felépítésével oly annyira megelégnék, hogy e tekintetben a belvárosi fővezékek versenyek. Ezt a szőlőhegyet csak nem két egyenlő részre osztja a Felleg-

* Ajánlva a kómáli birtokos urak figyelmébe.

sonlóan vizsugár szökell. E medenczéhez négy lépcsőzet vezet fel öt-öt fokkal, minden lépcsőzet mellett jobbról és balról két-két, s így összesen nyolcz oroslán, melyek szájköböl, vagyis nyelvök hegyéből lövellik a vizet a minden kettő között elnyuló széles kő esatornába, — hasonlóan tesz minden két oroslán közt még egy-egy farkasfő is.

Menjünk be már az említett helyre. Mindjárt rendkívül meglep egy a földben levő nagy kömedencze, melynek közepéből 20 ölnyi magasra ugrik a nagy víztömeg, s felhőszakadáshoz hasonlóan többé kevésbé szélszort sugarakban omlik vissza a tóba, s kelt nagy hullámokat abban, melyeket a különböző nemű halak seregei tesznek meglepően szíjzástól. Jobbra és balra az egész kert hosszában több kisebb-nagyobb ily vizugrás, szobor szobrot ér. Érintett nagy medencze körül hasonlóan nagyszerű mythologiai s más márvány szobrok (?) s félv alakú változatos márvány ülések.

Menjünk a különböző nemű fák árnyai alatt jobbra, aztán térjünk fel egy gyaloguton egyenesen a lassanként emelkedő oldalon, nemsokára a csiga- vagy Neptun-üreg előtt állunk. Ez egy félv alakban épült 3—4 öl magas üreg, belseje csigákkal kirakva, a mozaik padozaton szobor csoportozat, előtte vasrác, — homlokáról és oldalairól jobb és balfelel omlik a víz vizes és-szerűleg, az idegenek nagy serge bámulja, nagy részt a berliniek.

Térjünk vissza, — a nagy medenczétől induljunk el s a hatvan láb magas széles lépcsőzetten, mely különböző növényekkel és virágtáblákkal ellátott, fokonként emelkedő 6 terrasse-on viz keresztül, menjünk fel a királyi nyári palotához. Ez nem nagyon hosszú, sok szoborral díszített tödszinti épület. Ebben lakik jelenleg, erdő csendjében, az 1861 január 2-án elhalt IV. Frigyes Vilmos porosz király özvegye, Erzebeth királyné. De nagyobb jelentőséget kölcsönöz e helynek az, hogy e palotában halt meg 1786 aug. 17-n Nagy Frigyes király, ülte, mert gyenge állapotában sem feküdt ágyban, hanem fenn volt s dolgozott míg lehetett. Egy óra, melyet mindig ő maga szolgált fel felhuzni, halála pillanatában megállott — s két óra után 20 percet mutat még ma is, nagy gondnal őriztetvén.

Menjünk fel már egy járast a nem nagyon messze

várba vezető ut, mely főleg a vasuti építkezések és megindult forgalom óta sok sétálni szerető embernek kedves kirándulási utjává lett. Ezeketl a sétálni járó uraktól nem egyszer lehet csipős észrevételeket hallani, melyek első sorban a birtokos urakat, de részben a városi közigazgatást is illetik — s valljuk meg, nem ok nélkül. Ugyan is milyen az az ut? Girbe-görbe, ronda, piszkos legnagyobb részben. A pásztorház körében néhány birtokos, jöppédával menvén elől, ezelőtt néhány évvel egyenes vonalban léczes kertett állítottat — a többi nem követte, nem követi, hanem aszerént állítatja fel korlátját, hányatja össze gyepeijét küljebb-heljebb, a mint tetszik. — Ezért mellette a sok kiszögellés. Még borzasztóbb ennél, hogy ez uton disznókat legeltetnek, rá szemetet hányanak, sőt többen trágyadombokat hordtatnak. Nincs miért megnevezni őket, tudja mindenki. E sorok írója csak azt kérde: meddig tūri még ezt a rendetlenséget a birtokosság: a papok, tanárok, ügyvédek, orvosok, mérnökök, építésszek, városi és megyei hivatalnokok, királyi tanácsosok — mind-mind, kik e közeli szép és háládatos szőlőhegyben bírnak? Ezeketl méltán várhatni a javitást s ha nem teszik, tegye meg a városi közigazgatás. Az utat szabályozni, egyenes vonalba hozni, véleményem szerint nem jarna kisajátítási költségekkel, miután azok a kiszögellések inkább foglalás a közösből, mint jogos tulajdon, azért tehát csak utkijáratásnak lenne helye. A mi pedig a léczes kertet illeti az ut mellett kétfelel, azt megtétehetni minden birtokos a szőlője végében. Igen, mondják rá — de az egyszerű kijáratás a tényleges birtoklás esetében perre adhatna alkalmat, léczes kerítés csinálásra pedig kényszeríteni senkit se lehet. — Ha nem lehet, akkor csináltassa meg a birtokosság. A kisan-czoltatás költségét magára vehetné a város, miután e kómáli ut egyfelel a Fellegvárba, másfelel a mezőre is vezet. Kövezés, porondozási költség nem kell, — köves, porondos ott a talaj magában s különben is a szőlőkől homlítás és kapálás alkalmával elég kavics kikerül. Higgyék el uraim, avagy csak ennyi szépítés és javítás is nagyban emelné a szőlők értéket s kezdetül szolgálna arra, hogy kétfelel az ut mellett kioszkok s idővel nyári lakok épüljenek. A bornyamali és hójai szőlőknek nincs az a szerencsés fekvésük, s még is köztudomás szerint szőlőalatti utjokra tetemes ajánlatokat tettek az egyes birtokosok. Én ennyiben gondolkoztam, jó lesz, ha mások is gondolóra veszik e tárgyat. Nagy Lajos.

Naszód, július 5-én 1871.

— A II-ik román határozozredt 1851-ben feloszlattatván, naszódvidékének 29 községo őr apostoli kir. felségének legfőbb elhatározása folytán 1861-ben italméresi jogát visszanyerte. — Ezen 29 községnek, illetőleg a II-ik román határozozredti 44 községnek törvényes képviselői együttesen 1861 és 1862-ben egyezmény alapján italméresi jogukból 3/4-ed részt iskolák alapítására, fenntartására, s különösen egy Naszód felállítandó közép-

levő legmagasabb halomra, mely már hegynek is megjárja. Az erdő között minden irányban szebbnél szebb utak és szobrok — egyik ut éppen oda felvezett. Ez az ugynevezett „Ruinenberg.” Itt egy roppant nagy, 25 öl átmérőjű és 3 öl mélységű kerek kömedencze van mesterséges romokkal körül véve. Egy nagy gözgpé nyomja fel ide a Havel-ből a vizet, a mely meglehetősen messze van, és e tő látja el az egész nagy kiterjedésű hely minden tavait, vizugrásait és — eséseit. A magas romszerű toronyból messze és nagyszerű kilátás nyílik.

Mellőzzünk most a siciliai kertet, a római fürdőket, khinai és jápani házakat, s menjünk le egyenesen az ugynevezett új palotába, melynek első homlokzata 124 öl hosszú, s 200 szobája van. Menjünk be csak a csigaterembe. Nem tudom milyen lehet a párisi üvegpalota, kivált most, de itt is van bámulni való. E roppant nagy terem falai kisebb nagyobb drága tengeri csigákkal, s az ásványországo drága, természetes avagy csizolt termékeivel vannak kirakva különböző, képzelhetetlen figurákban és módzatokban, köztük roppant nagy kigyók s más alakok természetes színben, úgy, hogy az egész terem, boltozat és falak csodás barlangot képeznek. Ezt II. vagy nagy Frigyes mindjárt a hét éves háboru végével kezdette építeni és saját terve szerint milliók ráfordításával be is végezte. Az első emeleten egy 600 nézőre való színház, mellette egy nagy táncsterem, az ugynevezett márványterem, óriási nagy mythologiai vászonfestményekkel. Itt valamelyik szobában láttuk a sok között Mária Terézia királynéknk s II. József császár mellképeit is.

Hanem az idő már későre jár, sok mindent látunk, daczára a novemberi hideg esőnek, mely egész nap szakadott. De ne báund, kedves nőlvásó, mások is áztak egész nap, köztük oly szép nők, mint te. Elég az, hogy láttunk egy s más apróságot és ez kárpótol minket is a megalázásért.

Már most téged elbocsátlak szállásodra, pihend ki magadat, hogy bájjad még innepeltébe legyének — s aztán álmodj szüzeket, tündéreseket a látottakról és hallottakról — álmodj hszádnak emelkedést és haladást! Dersi József.

TÁRCZA.

Potsdam és Sanscouci.

Potsdam, jun. 30. 1871.

Az a szerencsétlen természetem van, hogy míg mások, kik csaknem külföldön öszültek meg, egész huzamos künnlétök alatt oly mélyen hallgattak, mintha mákot akartak volna vetni — én lármázok; a mit látok, szeretem másoknak is legalább nagyjában elbeszélni, s a mi keveset tudhatok, másokkal is közölni; — meglehet, hogy sokaknak unalmas e nóta, de az is meglehet, hogy sokaknak nem unalmas — s ha a nagy számú t. olvasók közül csak egyetlen egyén is érdekelve van egyszerű soraim által, s ezektől a lélek és szív csak egyetlen egyben is meggyul — jutalmam bőséges. Különbösen is nekem a levélírás nem teher, mikor egyébben ki vagyok fáradva, ebben keresek és találok szórakozást.

Most a kedves nőlvásóknak szándéksom igen hamar és röviden írni — ne erettem, éretők fogadja el még a tekintetes szerkesztő ur az igénytelen levelet!

Tehát Potsdamban vagyok, Berlinből 40 percnyi távolságra, az ide- és visszamenés 20 garasba kerül — az ut körülbelöl 4—5 mértföldet tehet. E 40,000 lakóval bíró városocska a Havel folyó partján fekszik tér helyen, kerekén a város körül halmok emelkednek szép erdőkkel borítva, maga a folyó a város mellett úgy el van terjedve, s több ágra szakadva, hogy egy kis tengerhez hasonlít; vitorlás hajó hajót ér rajta, különböző dolgokkal terhelve. Vilegyenes utcák hasíjják a várost minden irányban fasorokkal beültetve.

Közvetlen a 350' h. hidon keresztül, mely a pályaudvarról a városba visz, nyitott bemeneten a két jóniai oszlopsorral elzárt Lustgartenbe jut az ember, a hol mindjárt balra a folyó partján egy 340' h. 140' sz. tavacska egy szigettel és egy nagyszerű szoborcsoportozattal: Thetis és Neptunus csigaszekéren, mely előtt két tüzes paripa ágaskodik és tüzsköl, uszársra alkalmas csigaszerű patákkal, a gyeplőt Thetis tartja keményen, a vízi istenek egész serege áll körül — 14—15 alakból áll a tő közepén vízben e csoportozat. A tő partján és

tanoda alapítására szántak. — A 29-ik község 1861 november 1-én az italmérsi jognak birtokába jutván, annak 3/4-ét iskolai célokra felajánlották, mi által egy alap keletkezett „a naszdvidéki központi iskolai alap” nevezet alatt, mely alapon jelenlegi évi jövedelme 41,069 frt 16 krt tesz, s mely alapot a községek lakói közül választott egyénből álló testület kezeli, mely testület „a naszdvidéki iskolai alapokat kezelő központi bizottság” nevet viseli. — Miután fennemlített egyezmény 1863-ban megerősített, s a központi iskolai pénzalap jövedelme kimutattatott, 1864 máj. 4-én 829 udv. sz. a. kelt kir. rendelettel megengedtetett, hogy Naszdvidé egy gymnasium állítsassék fel. — A gymnasium I-ső osztálya 1863-ban megnyitott, s az osztályok minden következő évben eggyel szaporodván, 1870 sept. 1-én már a 8-ik osztály is beállított, s a gymnasium 8 osztályra berendeztetett.

A m. kir. vallás s közoktatási miniszterium a naszdvidéi g. cath. most már 8 osztályú gymnasiumot nyilvánossággal joggal felruházván, s megengedvén, hogy az 1871 tanév kezdetétől érettségi vizsgákat tarthasson, s ezekről államérvényes bizonyítványokat állíthasson ki, e hó első napjaiban tartatott meg az első érettségi vizsga 16 tanulóval, kik közül 11 értettek nyilvánított.

Naszódvidéke a nevelés, s a szellemi és erkölcsi nemesedés érdekében eddigellé nagyszerű áldozatokat hozott, s a közoktatás és nevelés előmozdításán jelenleg is példátlan nagyszívűséggel működik, nem lehet tehát csodálni, ha a lakosság e főtanintézetnek teljes megalakulását óhajtással tekintette, s örömmel kebellet megünneplelte. — Az érettségi vizsga elnöke, és az államkormány képviselője Páli Sándor erd. tankerületi főigazgató, ki e tanintézet ügyét mindig nemes keblen hordozta a legszívelebb fogadtatásban részesült. — E vidék tevékeny főkapitánya Bohatliu Sándor kinek e tanügyi sikeres munkásságban a köznevelés élesztésében oly szép része van, — ez alkalommal díszbédet rendezett, hol a vidék értelmisége megjelenvén, poharak ürtettek ő felségére, a kormányra, s a tanintézet javát előmozdítókra; — a gymnasium igazgatója is adott egy csinos estélyt e nap ünneplésére. Az eddigi üdvös eredményt szemlélve kívánom, hogy a lakosság áldozat készségéből alakult e tanintézet a köznevelés áldásait terjesztve, s működésében nem lankadva, a valódi műveltség eszközésére és megszilárdítására szolgáljon mindenkor.

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgőnye.

Bécs. Az olasz királyt sok helyen „éljen a császár” kiáltással üdvözlé a nép.

München. Hohenlohe hivatnék fel miniszterium összealkotására.

N-Szeben. A Cibin kiöntött, az egész Cibinvölgyet elöntötte. Az alsó várost fenyegeti az ár. A postai közlekedés fennakadt.

Berlin. Bismarck warzini magányában új politikai tanulmányokat teend, abból vélik ezt kimagyarázni, hogy Bucher tanácsost is magával vitte. Porosz- és Oroszország közt a barátság elhidegült.

Konstantinápoly. A Dardanellákon át hajózándó orosz flotta 6 hajóból áll, Alexijevits nhg vezénylete alatt, ki É.-Amerikából tér vissza.

Legujabb táviratok.

Florenz, jul. 8. Az olasz lapok jelentig: A török pánczélós hajóhad Mahomed bey parancsnoksága alatt Tunisba ment el, ki a sultán nevében az ottani kormányzóságot átveszi.

Róma, jul. 8. Antonelli bibornok az európai cabinetekhez óvási jegyzéket intézett, az olasz fővárosnak Rómába áthelyezése ellen. — Az olasz külügyminiszter értesíté a külvároknál lévő olasz képviselőket, hogy az olasz kormány székelye véglegesen Rómába helyeztetett át.

Páris, jul. 7. Az „Union” Chambord grófnak a chambordi várkastélyban e hó 5-én kelt kiáltványát közli, mely így hangzik: Franciaák! Kötetek vagyok. Ti megnyitottátok előttem Franciaország kapuit; én azon szerencsét, hogy a hazát ismét láthassam, nem utasíthatom vissza. Azonban hosszab itmulatásom által nem akarok új ürgyeket keresni az igazságokra. Ennélfogva távozom Chambordból; de töletek nem válok el. Franciaország tudja, hogy én az övé vagyok. Nem felejtetem el, hogy a monarchicus jog a nemzet öröksége; sem azon kötelességeket nem utasíthatom vissza, melyek irányában reám háramlanak. Én ezen kötelességeket teljesítenem. Higgyetek egy becsületes ember és király szavának. Isten segélyével, ha úgy akarjátok, veletek egyesültem, az ország valódi szükségéinek megfelelő, democraticus és a helyi szabadságok széles alapján nyugvó kormányt fogunk alapítani. A kiáltvány tiltakozik azon gondolat ellen, mintha a feudális jogokat akarnák visszaállítani; de kinyilatkoztatja, hogy hű marad a fehér zászlóhoz, melynek segélyével keletkezett a nemzeti egység. Chambord gróf minden félelem nélkül igéri, hogy a sereg éberségében egészen megbizik. A kiáltvány e szavakkal végződik: Franciaák! V. Henrik nem lehet hűtelen. IV. Henrik fehér zászlóhoz.

Faidherbe tábornok a „Liberté”-hez egy levelet intézett, melyben kifejti, hogy a francia hadsereg ujrászervezésének ezen 3 elvre kellene alapitania: t. i. hogy a katonai szolgálattal kényszerű legyen; — hogy annak tartama 2 évre szállítsassék le, s hogy az unjonek jobb nevelésű itjak gyanánt térjenek haza, mint a minők beléptükkor voltak.

Mint Bernböl 4-ről jelentik, a nemzeti tanács elhatározá, hogy a szövetségi alkotmány átvizsgálásának tárgyalása csak 6-ig halasztassék el, a mikorra a szövetség-gyűlés rendkívüli ülészakkba fog összehivatni.

UJDONSÁGOK.

Vidékről az előfizetések egyenesen a szerkesztőséghez beküldendők.

A városi főispánok kinevezésének kérdése mindinkább elődöntéséhez közel. A ministertanács már a mult héten tárgyalás alá vette ez ügyet, s tizenkét-tizenhárom kinevezést végleg megállapított. A további tárgyalások a héten fognak folytatanni. A kinevezések egyszerű tételnek közé, valószínűleg 3-4 hét múlva, hogy az új főispánoknak legalább egy havi idejük maradjon a végböl, hogy az illető városok viszonyaival megismerkedjenek. A városi municipiumok ujjászervezését előkészítő első közgyűlést a belügyminiszterium september hó első felére szándékszik összehívni.

Ó felsége megengedte, hogy az erdélyi római kath. püspöki papnöveldeben, az ottani 6-osztályú gymnasium kiegészítésül megnyitott 7. és 8. osztálybeli gymnasiumi tanfolyam 8 osztályát végzett növendékek által a kormány megbizottjának elnöklete alatt leteendő érettségi vizsgálatokról szóló bizonyítványok bármely

hasonfoku tanoda bizonyítványaiavál egyértékűek legyenek, vagyis államérvényeseknek tekintessenek.

A közjegyzői rendtartás tárgyában összehívott szakbizottság a biztosítékot Pesten 6000 frtban, 30,000 lakosnál nagyobb városban 3000 frtban, egyebütt 500 frtban állapította meg. A biztosítékot a jegyzői kamara vizsgálja meg.

Vasuti szerencsétlenség. Gyulafehérvárról távirják jul. 8-ról, hogy a tehervonat Zám és Illye között kisiklott, a mozdony és négy kocsi leborult a töltésről s a vonatvezető lába kitért. Az erdélyi vasut forgalmát az árviz miatt megszüntették, négy vasuti hid összeomlott. Két hét előtt nem indulhat meg a forgalom. A postaközlekedés tökéletesen fennakadt. A sok helyütt kiáradt Maros nagy pusztulást okozott.

Pasquali román szintársulata ide érkezett. Innen — mint halljuk — N.-Váradra fognak menni.

A közjegyzői rendtartás tárgyában összehívott enquete elvégezte a közjegyzők szervezetéről szóló fejtelet. E szerint a közjegyzői állomások elfoglalásának határideje tekintetében beérzők kérvények felett határozni a kir. főtörvényszékek lesznek illetékesek. A kir. közjegyzőségek pályázat utján fognak betölteni. A közjegyzők harmadizigleni rokonai ügyében nem járhat el. A közjegyzőség elfoglalására vonatkozó 9. §. így formulázott. A közjegyző tartozik kinevezési oklevele vétele után 3 hó alatt a szabályszerű biztosítékot kimutatni; ennek igazolása után azon elsőfoku királyi törvényszéknél, melynek kerületében székhelye van, a hivatalos esküt letenni, végre az eskü letétele után irodáját megnyitni és erről a kir. törvényszéket írásban értesíteni. A törvényszék az eskü letételéről jegyzőkönyvet vesz fel és a kinevezési oklevelen bizonyítványt ad. Azon időpontot pedig, melyben irodáját a közjegyző megnyitotta, a hivatalos lapban s a körülményekhez képest a vidék közlönyeiben is a közjegyző költségén közzétenni tartozik. — A biztosíték iránti érdemleges határozat másnapra halasztatott.

Arany János nem piheneti költői tollát. Közélebb egy szerföltött érdekes műfordítást, Aristophanes régi görög vigjátékainak egyik legkitünőbbikét végezte be, a mi igen örvendetes hír irodalmunkra nézve.

Miután hivatalosan tudomásom jutott, hogy a Verestoronynál marhavész gyanuja végett szoros vesztéglés alá vetett szarvasmarhák egészségeinek bizonyultak, és így marhavész elő sem fordult, a folyó évi június hó 23-án 6755. sz. intézkedéssel elrendelt szoros határozat ezennel feloldom és megszüntetem. Kelt Pesten, 1871. július hó 7-én. A földm., ipar- és kereskedelmi magyar kir. miniszter.

A ludoviceumi alapok átvételére a magyar kormány részéről egy hármas bizottság küldetett ki.

A horvát országyűlés ellenzéki tagjai e hó 21-én Eszéken értekeztek tartanak.

A magyar és német hírlapok Magyarországon. Hazánkban 150 magyar és 89 hazai német lap jelen meg, melyek közül az elsőnek 100 ezeren felül van előfizetőjük, az utóbbiaké a 89 ezert haladja meg. Ebbe a folyóiratok is bele vannak számítva. A hírlapírók száma még eddig nem határozható meg tüzetesen; de körülbelül van összesen 250-300, kik közül öbben más ténben is működnek.

Gambetta megválasztásánál egy népgyűlésben a megjelentek kézfelemelés által szavaztak. Az elnök észreveszi, hogy valaki mindkét kezét fölemelte, az első szavazásnál a jobbat, a próbánál a bal. „Uram, így szólt a furfangos választóhoz, ön két szavazatot adott, nem egyet.” Bocsánat elnök nr — válaszolt a kétszava-

zatu egyéniség — én az irással tartok: nálam a jobb-kéz nem tudja, mit tesz a bal. (Általános derűtlenség.)

Uj törvényjavaslat. Az általános löösszeírásra vonatkozó törvényjavaslatnak, mely a miniszterelnök határozatából a ministertanácsban közlelebről lesz tárgyalásra kitűzve, a magyar kir. és az osztrák honvédelmi miniszteriumok által kidolgozott tervezetek fognak alapul szolgálni.

Magyar államépület Bécsben. A magyar kormány Bécsben házat készülni venni, melyben azon magyar államhivatalnokok, kik kénytelenek Bécsben lakni, természetben kapnának lakásokat.

Reményi Ede esztörtökön, július 13-án 1871. a városi Redoute termében tartandó hangversenyének műsorozata: 1. Nyitány Mozárt „Varázssip” cz. operájából, előadja a kolozsvári Conservatorium zenekara. 2. Versenymű (Concerto) szerző Beethoven L., előadja Reményi Ede. 3. Magyar népdalok, átírá és előadja Reményi Ede. 4. „Casta diva” Bellini „Norma” cz. operájából, zenekarkisérlettel énekl Weissbach Jeanette k. a. 5. Hegedü-kettős, szerző Spohr Lajos, előadják Reményi Ede és Plotényi Nándor. 6. „Pásztorok a járszónál” Liszt Ferencz „Krisztus” czimű oratoriumából, előadja Reményi Ede. 7. Cavatina, Rossini „Sevillai borbély” cz. operájából, énekl Weissbach J. k. a. 8. a) Barcarolle, szerző Schubert F., b) Mazurka, szerző Chopin, előadja Reményi Ede. 9. Etudé, szerző Paganini, előadja Reményi Ede. A kolozsvári Conservatorium zenekara és Weissbach Jeanette k. a. hangversenyző iránti szivességből működnek közre. — Hangversenyzőt a zongorán tanítványa Plotényi Nándor fogja kísérni. Helyárak: Körszék 1 ft 50 kr. Számzottsék 1 ft. Allóhely 70 kr. Tanulók számára a katonajegy örmesterfől lefelé 40 kr. Belső-karzat 60 kr. Jegyek előre válthatók Demjén László ur könyv- és műkereskedésében, s hangverseny napján este a pénztárnál. Kezdeté 8 óraker.

Jelentés a kolozsvári jót. négyelet választmányának július 3-án tartott üléséről. 1. A fabelt segedelmezést vezetett bizottság beadja számadását ez ügyről; a mult tél folytán ily segedelmet nyert 56 szegény. A választmány újböl 60 forintot utalványozott a bizottságnak kezéhez e célra. 2. A választmány elvileg elfogadván b. Bornemisza Ignácznak azon indítványát, hogy az egyelet egy árvaházat állítson, egy bizottságot nevezett ki, a mely a létesítés módjára nézve véleményét és tervet adjon a választmányhoz. 3. A választmány a jelen ülésben 4 szegénynek egyszerűmunkorra 14, tizenegyenek havi részletekben kiadandólag 74, együtt 85 frtot utalványozott. Kovácsi Antal, titkár.

A kolozsvári főtanodában a folyó évben előadott katonai tudományokból az évi vizsgák f. hó 29. és 31-én fognak a kirendelendő bizottság előtt megtartatni; mindazok tehát, kik ezen említett tudományokból a vizsgát letenni szándékoznak, a szabályszerű előjegyzetést végett f. hó 26-ig a főtanodai igazgatóságnál magukat jelenteni kötelesek.

Rimanoky berlini magyar borkereskedő és vendéglős, ki régebben Kolozsvárt Folly ur kereskedésében volt pár évig segéd, a magyar termények és czikkek s ételmelek terjesztésén nagyban és sikerrel fáradozik, közlelebről egy módot talált a gulyás világiacra bocsátására, elkészített, plékannákba bezárja s a tengerészek nagyban teszik a megrendeléseket, mert legal-kelmasabb uti eledel, csak meg kell melegíteni, s kész. Ohajtandó, hogy a belföldiek is gondolkozzanak effélékről. A Berlinben utazókra nézve ajánlatos, hogy nála kosztozzanak, mind az olcsóság, mind az ételek jósága tekintetéből. Üzlete a Moren-utczában 10 szám alatt van.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

II. Beküldetett. 6

Mióta a pápa ő szentsége a delicat Revalesciere du Barry használás következtében szerencsésen meggyógyult, s annak hatását orvosok és korbázak elismerték, senki sem fogja többé e becses gyógytápszert gyógyerejét kétségbe vonni, s következő betegségeket emlíünk meg, melyeket az gyógyszer és költség nélkül gyógyít: gyomorideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyálhártya-, lélegzés-, húgyhólyag- és vesebajok, gümó, aszkor, mellszorulás, köhögés, emésztéshány, dugulás, gyomorsík, álmatlanság, gyengeség, aranyér, vizkór,

hidegláz, szédülés, vértolulás, fülzugás, émyelgés és hányás még terhesség alatt is, húgyvesz, búskomorság, soványodás, csúz, közsvény, sárgaság. Kivonat 72.000 elismerésből gyógyításokról, melyek minden gyógyszernek ellentálltak.

Elismervény sz. 71.811. Crosne, Seine és Oise, Frankhon 24. márcz. 1868. Richy adószedő ur száraznyavalyában fektűt hállós ágyn s már az utolsó kenetet is fölvette, mert a legelső orvosok is csak néhány napi étellel biztatták. Én tanácsolám neki, hogy kísértse meg a Revalesciere du Barry-t, s ennek a legszerencsésőbb sikere lett, úgy

hogy a beteg kevés hét után ismét dolgainak láthatott s magát tökéletesen meggyógyultnak érez. Miután önmek Revalescierejétől magam is annyit jót élveztem, szivesen álairom e bizonyítványt St. Lambert testvér.

Táplálóból levén a húsnál, a Revalesciere felnötteknél és gyermekeknél 50-szer behozta árat gyógyszerkek szemben.

1/2 fontos bádog szelencékben 1 frt. 50 kr. 1 1/2 2 frt. 50 kr., 2 1/2 4 frt. 50 kr., 5 1/2 10 frt., 12 1/2 20 frt., 24 36 1/2 frt. Revalesciere csokoláde poralak- és táblákban: 12 csészére 1 frt. 50 kr. 24 csészére 2 frt. 50 kr.

48 csészére 4 frt. 50 kr. poralakban 120 csészére 10 ft 288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben Wallfischgasse 8. és Faulk József fűszerkereskedésében Pesten Törökknél, Brünben Eder F.-nél, Kolozsvárt Binder K. ur gyógyszerárban bel-monostorutca a Redoute során. Továbbá: Kronstädter József urnál kül-monostorutca 134 sz., bel-monostorutca 175 sz. és főtér 2. szám a zálogintézetnél, valamint minden városban jó gyógyszerészeknél és fűszerkereskedőknél; a bécsi ház ezen felül mindenüvé elküldi postai utalvány vagy utánvét mellett.

Pályázati hirdetés. (204)

A kolozs-monostori magy. kir. gazdasági tanintézetnél az erdészeti tanári állomás üresedéséből jövőn, annak f. évi november hó 1-ső napjától leendő betöltése végett ezennel pályázat hirdettetik. Ezen állomással 1500 forint évi fizetés és 200 forinytnyi lakbér illetőség van egybekötve.

Felhivatnak az ezen tanszéket elnyerni óhajtok, hogy végzett tanulmányaikról s előéletükről szóló bizonyítványokkal felszerelt kérvényeket legfeljebb f. évi augusztus hó 10-ik napjáig a magy. kir. földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszteriumhoz nyújtsák be.

Kelt Pesten, 1871. évi június hó 24. A magy. kir. földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumtól.

(21) A kolozsvári hitelbank és zálogkölcsön társulat 25*

1. leszámítol váltókat, utalványokat, kihuzott sorsjegyeket és kereskedelmi kötvényeket;
2. vesz és elad földterhermentesítési kötvényeket, részvényeket, magán kötvényeket és más értékpapirokat saját és idegen rovásra;
3. behajt váltókat és évi járulékok, kamatok, osztalékok, szelvények, utalványok és más czimen levő követeléseket; kiveszi a pénztárból az utalványozott földterhermentesítési kötvényeket;
4. elfogad örményképpen mindennemű értékpapirokat és értéktárgyakat;
5. elfogad folyó számlára pénzeket, váltókat és értékpapirokat, a melyekről utalványok utján lehet rendelkezni;
6. átvesz pénzeket, a melyekről kamatozó, felmondási határidőhöz kötött s hátratilag forgatható pénztárjegyeket ad ki; az ilyenű pénztárjegyek legkisebb értéke 100 frt.;
7. a zálogkölcsön-üzletben kölcsönöket ad a) mindennemű ingóságra, b) drágaságra; ékszerekre s arany- és ezüstneműekre; c) értékpapirokra, azaz mindennemű államkötvényekre és iparvállalati részvényre.

Oroszlán-szinkör (a középutca végén) ma és mindennap CASANOVA FÁNI assz. világhírű állatszelditőnőnek nagy mű-előadása az oroszlánok, hyána, párdutz és farkasokkal 4 szakaszbán. Pénztárnyitás 6. — Kezdeté 7 óraker este. (203)

Wiese és társa pénzszekrény-gyárosok Bécsben,

főraktár: Ferdinandsstrasse 18. sz. Ajánlják uj javított, kétszer tűzmentes, betörés ellen biztos pénzszekrényeket, a következő leszállított és határozott gyári árban:

Nro. 0	tresszorral, mintegy 4	másza	80	frt.
1	1/2	5	95	”
2	1	6	125	”
3	1	8	140	”
4	1	10	170	”
5	1	12	195	”
6	1	14	240	”
7	1	16	280	”
8	1	22	360	”

Csomagolást s a vaspályához elszállításat is ide étve. Rajzok ingyen és bérmentesen. A pénzszekrények két garnitur kulcsal vannak ellátva. — A fő- vagy középzár vagy amerikai rendszer szerinti vagy Brahma-Chub. — Levélbeli megrendeléseket utánvét vagy az összeg beküldése mellett pontosan teljesínek

WIESE és TÁRSA pénzszekrény-gyárosok Bécsben, főraktár: Leopoldstadt, Ferdinandsstrasse Nro. 18. (205)